

Nd.

377. Breytingartillögur

[21. mál]

við frv. til laga um afréttamálefni, fjallskil o. fl.

Frá landbúnaðarnefnd.

1. Við 7. gr. í 2. mgr. falli burt orðin „Fyrir afréttarnotkun“ o. s. frv. til loka greinarinnar.

2. Við 8. gr. 2. mgr. orðist svo:
Í fjallskilasamþykkt má setja ákvæði um, að í slíkt afréttarland megi eigi taka búpening til sumargöngu af utanhreppsmönnum, sem eigi hafa þar upp-
rekstrarrétt, nema með samþykki sveitarstjórnar, þar sem landið liggur.
3. Við 15. gr. Greinin falli burt, og verður þá næsta gr. 15. gr. o. s. frv.
4. Við 19. gr. Greinin falli burt, og breytist töluröð greinanna samkv. því.
5. Við 24. gr. Aftan við greinina komi ný málsgrein, svo hljóðandi:
Nú hefur itala verið ákveðin í afréttarland, og er þá sveitarstjórn heim-
ilt að jafna niður fjallskilakostnaði í hlutfalli við ítölu hvers býlis.
6. Við 30. gr. Greinin orðist svo:
Nú verða mikil brögð að ágangi búfjár úr afrétti í heimahaga, og getur
þá sá, er fyrir verður, gert sveitarstjórn aðvart. Skal hún þá, ef um verulegan
eða óeðlilegan ágang virðist að ræða, skipa fyrir um smölun ágangspenings
og rekstur til afréttar eða skilaréttar. Kostnaður greiðist úr fjallskilasjóði
eða sveitarsjóði þess hrepps eða hreppa, er afrétt þann nota, er ágangspeningur
kom frá. Heimilt er þó í fjallskilasamþykkt að ákveða að nokkru aðra skipan
á skiptingu þessa kostnaðar. Sama gildir um kostnað við búfé, sem stendur
við afréttargirðingar.
7. Við 35. gr. Greinin orðist svo:
Í fjallskilasamþykkt skulu vera ákvæði um vorsmölun heimalanda og af-
réttta.
8. Við 37. gr. Greinin orðist svo:
Öllum, sem búfé hafa undir höndum, sem fjallskilaskyld er, ber að taka
þátt í göngum og hreinsun heimalanda samkvæmt fyrirætlunum þessara laga
og eftir því og á þann hátt, er sveitarstjórn mælir fyrir um á hverjum stað.
Húsbændur skulu inna af höndum fjallskil fyrir heimamenn sína, nema sveit-
arstjórn leggi þau á þá sérstaklega.
9. Við 38. gr. Greinin orðist svo:
Hver bóndi er skyldur að smala heimaland sitt á hausti samhliða leitum,
ef sveitarstjórn mælir svo fyrir. Sama gildir um eigendur eyðibýla, þó að
þeir eigi þar ekki fjárvon. Hljóði umráðamaður lands ekki fyrirætlunum sveitar-
stjórnar, ber honum að greiða smölunarkostnað eftir mati sveitarstjórnar. Ekki
verður umráðamaður lands þó krafinn um þátttöku í smölunarkostnaði, sé
honum meinað að nota land sitt til sumarþéttar eða leigja það samkv. 8. gr.
eða vegna búfjárveikivarna.
Í fjallskilasamþykkt skal ákveða nánar, hvað skuli vera aðalleitir, er
ákvæði þessi taka til.
10. Við 39. gr. Greinin orðist svo:
Sveitarstjórn eða umboðsmaður hennar (fjallskilastjóri) skipar fyrir um
reglulegar afréttargöngur og aðrar leitir samkv. fjallskilasamþykkt, sbr. 35. og
37. gr. Undanþiggja má fjallskilum að einhverju eða öllu leyti fénað, sem
gengur í öruggum girðingum eða á eyjum.
Í fjallskilasamþykkt má ákveða, að haustsmölun heimalanda verði metin
til aðalfjallskila að meira eða minna leyti, eftir því sem til hagar á hverjum stað.
11. Við 41. gr. Greinin orðist svo:
Fjallskilum í afréttum og öðrum sumarþéttarhögum skal jafnað niður á
fjallskilaskylda aðila í hlutfalli við tölu fjallskilaskylds búpenings. Heimilt er
þó að leggja hluta fjallskilakostnaðar á landverð jarða að frádregnu verði
ræktaðs lands og hlunninda, enda séu um það ákvæði í fjallskilasamþykkt.
12. Við 42. gr. Niður falli í 2. mgr. orðin „Er fjallskilaskyldum aðilum skyldt að
tilkynna stjórn fjallskiladeildar“ o. s. frv. til loka greinarinnar.
13. Við 45. gr. Greinin orðist svo:
Sveitarstjórn getur ákveðið, að sérstakir kostnaðarliðir, sem af fjallskilum
stafa, greiðist úr sveitarsjóði.

14. Við 46. gr. Greinin orðist svo:
Í fjallskilasamþykkt skulu vera ákvæði, er tryggja eins vel og verða má, að göngur fari fram samtímis í löndum, er saman liggja og ekki eru aðgreind frá öðrum með girðingum, vötnum eða fjallgörðum.
Nú verður ágangur fjár frá einu sveitarfélagi í annað eða frá einu fjallskilaumdæmi í annað, og getur þá sá, er fyrir verulegum ágangi verður, krafði hinn aðilann um gjald fyrir, eða að hann sendi menn í göngur, eftir því sem hæfilegt þykir miðað við gangnakostnað og usla í högum. Rétt er, að um þetta séu nánari ákvæði í fjallskilasamþykkt.
15. Við 47. gr. Greinin orðist svo:
Sýslunefnd ákveður í fjallskilasamþykkt, hvar aðalréttir og aukaréttir skuli vera í fjallskilaumdæmi, að fengnum tillögum sveitarstjórna. Þar skal og tiltekið á sama hátt, hvaða leitarsvæði skuli gengin til hvernar réttar og hvaða daga göngur skuli gerðar á hverjum stað. Gangnadögum má þó breyta fyrir eitt haust í senn með samþykki sýslunefndar, enda sé þess gætt, ef göngum er flýtt eða frestað, að breytingin nái til þeirra leitarsvæða, er saman liggja.
16. Við 50. gr. Fyrir orðin: „sbr. 41. gr.“ komi: sbr. 41. og 45. gr.
17. Við 55. gr. Greinin orðist svo:
Í fjallskilasamþykkt má heinila sveitarstjórn að láta lóga fé á hausti, er finnst í öræfaleitum.
18. Við 56. gr. Greinin orðist svo:
Nú verður vart fjár í ógöngum, og er þeim þá skylt, er sér, að tilkynna það oddvita viðkomandi sveitarfélags. Skal hann þá leitast við að fá færa menn til að bjarga fénu, ef fært þykir. Sé björgun óframkvæmanleg eða of hættuleg að dómi björgunarmanns eða aðstæður það örðugar, að tvöfalt verð fjárins hrökkvi ekki fyrir björgunarkostnaði, er skylt að skjóta féð, sé það unnt. Takist björgun kinda úr slíkum ógöngum, greiðir eigandi kindar hálfv. verð hennar fyrir björgun, en sveitarsjóður, þar sem eigandi er heimilisfastur, hinn hluta kostnaðar. Náist kind eða kindur hins vegar ekki lifandi, skal sýslusjóður, þar sem björgunartilraun var gerð, bera kostnað vegna tilraunarinnar, enda samþykki sýslumaður reikninga.
19. Við 59. gr. Fyrir „nóvemberlok“ komi: árslok.
20. Við 63. gr. Aftan við greinina bætist:
Um hrossamörk og skil á hrossum skulu, þar sem ástæða þykir til, vera sérákvæði í fjallskilasamþykkt.
21. Við 67. gr. Á eftir 2. mgr. komi ný mgr., svo hljóðandi:
Stjórnir fjallskilaumdæma geta sameinast um útgáfu markaskrár, þar sem það þykir henta.
22. Við 68. gr. Burt falli niðurlag greinarinnar: „Verði ágreiningur um mark“ o. s. frv. til loka greinarinnar.
23. Við 69. gr. Greinin falli burt, og breytist þá enn töluröð greina til samræmis við það. Einnig breytast að sjálfsögðu tilvitnanir í gr., ef greinum fækkar eins og lagt er til.